

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Організація виробництва Нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 051 Економіка Освітня програма «Економіка та бізнес»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023-2024/ 3 семестр / 2 курс
Науково-педагогічний працівник	Постол А.А.
Профайл НПП	
Контактний тел.	0503228550
Е-mail:	Postol_Anatolij@msspu.edu.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4943
Консультації	<i>Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Богдана Хмельницького</i>

1. АНОТАЦІЯ

Програму освітнього компоненту «Організація виробництва» складено відповідно до освітньої програми «Економіка та бізнес».

Контроль за видами діяльності здобувачів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем за тестами.

За результатами суми балів, набраних 2 періодичні контрольні точки, виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

Предметом вивчення освітнього компоненту є надання базових знань зі статистики, інформатиці, математиці, економічної теорії, економічного аналізу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Мета викладання освітнього компоненту – формування теоретичних знань і навичок раціональної організації виробництва та використання методів підвищення результативності виробничих систем промислового підприємства.

Завдання вивчення освітнього компоненту:

- ознайомлення здобувачів з теоретичними засадами організації виробництва, методичними підходами раціоналізації та проектування виробництва;
- оволодіння практичними навичками обґрунтовувати проектні рішення щодо підвищення ефективності виробництва;
- застосування дослідницьких і організаторських здібностей у процесі розроблення організаційних проектів виробництва та їх реалізації.

У результаті вивчення навчальної ОК здобувач повинен:

знати: закони, закономірності, принципи і механізм організації виробничого процесу на підприємстві.

вміти: аналізувати процеси, що відбуваються у виробництві, самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки та обґрунтування параметрів раціональної організації виробничих систем.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнім компонентом

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, бізнесу, оцінку їх конкурентоспроможності.

4. Результати навчання:

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

PH23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	16	14	60

6. ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Жодні форми порушення академічної доброчесності.

Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття протягом двох тижнів.

Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).

Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати залік з даного освітнього компоненту («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок I Основні підходи організації виробництва						
2	Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання	Лекція (2 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (- год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	-	Впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 2. Виробничий процес і його складові	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (- год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
14	Тема 3. Організаційні типи виробництва	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
Блок II Організація основного виробництва на підприємстві						

14	Тема 4. Організація виробничого процесу у часі	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
14	Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
14	Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
14	Тема 7. Потокове та автоматизоване виробництво	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
14	Тема 8. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-9 та інтернет ресурси	Ознайомитись з теоретичним матеріалом, виконати завдання	5	Впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2 ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Назва теми	Зміст лекції
Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття організації, підприємства, фірми. Основні напрями їхньої діяльності. 2. Загальні характеристики підприємства. 3. Класифікація підприємств. 4. Правові основи функціонування підприємств.
Тема 2. Виробничий процес і його складові	<ol style="list-style-type: none"> 1. Технологія і виробничий процес. 2. Принципи раціональної організації виробничого процесу. 3. Планування виробничого процесу. 4. Організаційні типи виробництва.
Тема 3. Організаційні типи виробництва	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація виробництва як форма забезпечення ефективної діяльності підприємства 2. Формування та структура виробничого процесу 3. Основні принципи організації виробничого процесу 4. Організаційні типи виробництва та їх характеристика 5. Виробничий цикл, його характеристика і структура 6. Методи організації виробництва
Тема 4. Організація виробничого процесу у часі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виробничий цикл 2. Розрахунок тривалості виробничого циклу простого процесу 3. Визначення виробничого циклу складного процесу
Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Просторові зв'язки у виробничому процесі 2. Виробнича структура та її види 3. Просторове розташування підприємства
Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вимірювання праці 2. Аналіз трудових процесів і затрат робочого часу 3. Визначення норм праці
Тема 7. Потокове та автоматизоване виробництво	<ol style="list-style-type: none"> 1. Потокове виробництво 2. Автоматизоване виробництво
Тема 8. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції	<ol style="list-style-type: none"> 1. Якість продукції (послуг) 2. Контроль якості та випробування продукції 3. Міжнародні системи управління якістю продукції 4. Конкурентоспроможність продукції

5. Міжнародні системи сертифікації

7.3 ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Підприємства та їх об'єднання як об'єкт організації в сучасних умовах господарювання 1. Сутність організації виробництва. 2. Історія розвитку та сучасний стан теорії та практики організації виробництва. 3. Підприємство як система та суб'єкт господарювання.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 2. Виробничий процес і його складові 1. Виробництво як відкрита система. 2. Технологічні і виробничі процеси. 3. Принципи раціональної організації виробничого процесу. 4. Організаційні типи виробництва.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 3. Організаційні типи виробництва 1. Виробнича структура підприємства і організація виробництва в просторі. 2. Організація процесу виробництва в часі. 3. Типи організації виробництва. 4. Методи організації виробництва	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 4. Організація виробничого процесу у часі 1. Виробнича структура та її види. 2. Просторове розташування підприємства. 3. Виробничий цикл.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 5. Організація виробничого процесу у просторі 1. Просторові зв'язки у виробничому процесі. 2. Виробнича структура та її види. 3. Просторове розташування підприємства.	Обговорення теми. Виконання практичних завдань

<p>Тема 6. Організація оплати праці на підприємстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимірювання праці. 2. Аналіз трудових процесів і затрат робочого часу. 3. Методи аналізу затрат робочого часу. 4. Поняття про нормативи праці, вимоги до них. 5. Методи нормування праці. 	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p>
<p>Тема 7. Потокове та автоматизоване виробництво</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність потокового методу організації виробництва. 2. Основні характеристики поточного виробництва. 3. Застосування потокового методу організації виробництва. 4. Поняття потокової лінії. 5. Класифікація поточних ліній. 6. Основні параметри потокової лінії, їх характеристика. 7. Період обслуговування потокової лінії. 8. Розрахунок параметрів потокової лінії. 9. Автоматизація виробництва на сучасних підприємствах як фактор підвищення ефективності їх діяльності 	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p>
<p>Тема 8. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління якістю продукції на підприємстві 2. Управління якістю продукції, робіт, послуг. 3. Система якості. Суть і система показників якості продукції 4. Концепція загального управління якістю 	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p>

7.4 ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Організація трудових процесів і робочих місць	<ol style="list-style-type: none"> 1. Трудовий і виробничий процеси 2. Організація праці та її форми 3. Організація і обслуговування робочих місць

Тема 2. Організація допоміжних виробництв	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виробнича інфраструктура 2. Забезпечення виробництва технологічним оснащенням 3. Ремонтне обслуговування устаткування 4. Енергетичне забезпечення виробництва
Тема 3. Організація обслуговуючих господарств	<ol style="list-style-type: none"> 1. Транспортне обслуговування 2. Матеріальне обслуговування виробництва
Тема 4. Одиничний та партійний методи організації виробництва	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і умови вибору організаційного методу 2. Організація непотокового виробництва 3. Партійний метод обробки
Тема 5. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції	<ol style="list-style-type: none"> 1. Система створення та освоєння нової продукції 2. Організація науково-технічних досліджень і конструкторської підготовки виробництва 3. Проектно-конструкторська підготовка виробництва 4. Технологічна і екологічна підготовка виробництва 5. Організаційна підготовка виробництва й освоєння нового продукту
Тема 6. Організаційне проектування виробничих систем	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення та принципи формування організаційного проекту виробництва 2. Діагностика стану виробничої системи 3. Процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання освітнього компоненту	<p>За семестр з курсу освітнього компоненту проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p>
--	---

	<p>Здобувач має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з освітнього компоненту (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ZP = (ПО + E) / 2$</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даного освітнього компоненту.</p> <p>Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.</p>

9. Рекомендована література

Основна

1. Козик В.В., Гавриляк А.С., Петрушка Т.О. Організація виробництва. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.
2. Кулик, Т.П. Організація, планування і управління виробництвом: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 232 с
3. Прохорова В.В., Давидова О.Ю. Організація виробництва: навч. посібник. Х.: Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.
4. Єрмаков О.Ю., Жибак М.М., Динька П.К., Христенко Г.М., Гурська І.С. Організація виробництва: Навч. посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2019. 414 с.

Додаткова:

5. Березівський П.С. Організація виробництва, прогнозування та планування в агропромисловому комплексі України: навч. посіб. / П.С. Березівський, Н.І. Михалюк. – К.: Ліра-К, 2015. – 440 с.
6. Доберчак Н.І. Економіка виробництва: навч. посіб. / Н.І. Доберчак. – К.: Ліра-К, 2015. – 258 с.
7. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К.В., Скоробогатова Н.Є. - К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 177 с.
8. Організація виробництва : підручник / А.І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А.І. Яковлев, С.П. Сударкіна, М.І. Ларка; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 436 с.
9. Планування і контроль на підприємстві: Навч. посіб./ за ред. М.О. Данилюка. Львів. «Магнолія 2006», 2017. 328 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://www.dcz.gov.ua/> – Державна служба зайнятості України

<http://zakon.rada.gov.ua/> – Офіційний Веб-сайт Верховної ради України <http://www.bank.gov.ua/> – Урядовий портал

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. І.В. Вернадського

<http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний Веб-сайт Державної служби статистики України

<http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Organizacziya-virobnictva-Prohorov-V.-V..pdf>

http://dsp.bati.nubip.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/407/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y